

A NAGYVÁRADI EGYHÁZMEGYE EGYHÁZTANÁCS SZABÁLYZATA

I. Bevezető rendelkezés

1.1. Az új egyetemes egyházjog plébániának a hívek közösségét nevezi, ezért az egyházközségről, mint külön egyházjogi fogalomról már nem szükséges rendelkezni (CIC 515-518). Az „egyházközség” szót, mint a plébániai közösségre vonatkozó régi elnevezést használjuk.

1.2. A plébánia jellegéről és működéséről az egyetemes egyházjog intézkedik (CIC 515-552). A plébánia vagy a filiális egyházközségek képviselőtestületeiről és egyéb szerveinek működéséről a jelen szabályzat rendelkezik.

II. Az Egyháztanács fogalma, jellege

2.1. Az Egyháztanács (a továbbiakban ET) a plébánia vagy filiális egyházközség tanácsa az, amely – megfelelő szervei útján – ellátja a plébániai pasztorális tanács és a plébániai gazdasági tanács feladatait, amint az egyetemes egyházjog ajánlja, illetve előírja (CIC 536-537).

2.2. Az ET a plébános mellett működő, klerikusokból, szerzetesekből és laikusokból álló tanácsadó testület, amely tevékenységével a mindenkori plébános lelkipásztori és infrastrukturális tevékenységét hivatott segíteni.

III. Az ET működése

3.1. Az ET vezetője a plébános. Tagjai a plébánia vagy a filiális egyházközség képviselői, akiket részben tisztségük alapján, részben választás útján, vagy pedig – ahol ez indokolt – helyzetük alapján külön meghívással jelölnek ki. Működésük megkezdéséhez a megyéspüspöktől kapott megerősítés-mandátum elengedhetetlenül szükséges.

3.2. Az ET tevékenységét, amelyet a plébánia egész közösségének a javára folytat, a gyűlésein hozott határozatok által végzi. A gyűlések határozatairól jegyzőkönyvet készítenek, melyet a gyűlés időpontjától számított egy héten belül a megyéspüspöknek felterjesztenek. A határozatok – különösképpen, amelyek az egyházközség javait, illetve azok kezelését érintik (ET 1280-1288 k.) – csak a megyéspüspök jóváhagyásával hajthatók végre. Amennyiben a felterjesztéstől számított egy hónapon belül nem érkezik írásos válasz, a határozatok jogerőssé válnak.

3.3. Amennyiben a plébánián és/vagy a filiában valamilyen oknál fogva nincs ET, de ez szükségeltetik, a megyéspüspök a plébános javaslatára ideiglenes jelleggel, az ET megválasztásáig 3-5 tagú gondnokságot nevezhet ki.

IV. Az ET megválasztása és összetétele

4.1. Az ET tagjai

Az ET tagjai csak azok a katolikusok lehetnek, akik

- a.** az egyházközség területén állandó lakhellyel rendelkeznek;
- b.** teljesen cselekvőképesek;
- c.** az egyházi előírások szerint nincsenek eltiltva az Eucharisztia vételétől;
- d.** megbérmálkoztak (ettől egy ideig el lehet tekinteni);
- e.** egyházi hozzájárulásukat (egyházi adót) rendszeresen fizetik;
- f.** 18. életévüket betöltötték, de még nem 70 évesek;
- g.** mindenféle egyéni érdekeltségtől mentesek;
- h.** készek és képesek a feladat ellátására;
- i.** nem állnak rokoni viszonyban a plébánossal.

4.2. Az ET megválasztása

a. Az ET megalakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a plébánia híveinek lehetőleg minden rétege képviselve legyen életkor, nem, foglalkozás és a település közigazgatási beosztása szerint; hogy a jelölt közismerten vallásos és tevékeny hívő legyen, aki önként vállal feladatot az egyházközség javára és annak képviselőjeként. Továbbá példaadó egyéni/családi életet él, apostoli lelkületű, józan ítélőképességű és fegyelmezett tárgyalókészséggel rendelkezik.

b. Az ET választott tagjainak létszáma 500 főnél kisebb egyházközségekben 5 tag, 500-1000 fő között minden 100 főre plusz egy egyháztanácsost számolunk. Az 1000 fő fölötti egyházközségeknél 10 egyháztanácsos plusz minden 500 főre még egy tag.

c. A helyi plébánosnak joga van, hogy a választott tagokon kívül, és azok mellé olyan tagokat nevezzen ki, akik saját belátása és felelőssége szerint érdemben gazdagíthatják az ET működését. Az így kinevezett tagok száma nem lehet több mint a megválasztott tagok számának 1/3-a.

d. Hivatalból tagjai lesznek az ET-nak a plébános, a megyéspüspök által oda beosztott vagy ott működő segédlelkész, a szerzetesi plébánia- templomokban a szerzetespapok, az alkalmazott kántor, ha van katolikus iskola, annak igazgatója és a hitoktatók közül az az egy, akit ők választanak maguk közül.

e. Az ET összlétszáma – hivatali, választott és kinevezett összességében – lehetőleg páratlan legyen a szavazati többség elérése érdekében.

f. A választási eredmények alapján legalább 3 póttagot is jelöljenek ki, hogy ha valami miatt az egyik megválasztott és kinevezett tag nem tudja feladatát betölteni, közülük lépjen a helyére a sorban következő póttag.

g. A megbízatást megelőzi a választás. A jelöltek listáját a fentiek betartásával kell összeállítani. E listát a hívek ajánlására és az előző tanácsosok megkérdezése után plébános állítja össze. A választandók számának kétszerese szerepeljen a jelöltek listáján. Ezt a templomi hirdetésekben, szóban, a templom hirdetőtábláján és a plébánia irodájának bejárata közelében, jól látható helyen írásban, két héten át kell közölni. Jelezni kell azt is, hogy amennyiben valakinek bármelyik jelölttel kapcsolatban jogos kifogása van, azt szóban és írásban közölje a plébánossal. Ha van helyi egyházközségi lap, abban is közöljék a jelöltek névsorát, vagy más alkalmas módon is hozzák a hívek tudomására az ET választásával kapcsolatos tudnivalókat.

h. A választás lehetséges menete:

- A véglegesített lepecsételt jelöltlistát az adófőkönyvben szereplő valamennyi családhoz el kell küldeni, kérve őket, hogy a listát két héten belül a templomban vagy a plébániahivatalban saját nevük feltüntetése nélkül adják le aláhúzva azok nevét, akiket megválasztani akarnak. Egy-egy család annyi lapot kapjon és adjon le, ahány 18 év feletti él a családban. Az így összegyűjtött lapokat a plébános által kijelölt háromtagú bizottság az előírt két hét eltelte után összeszámolja és a végleges névsort a kapott szavazatok száma alapján összeállítja.
- A választás más módon is történhet, helyi adottságok szerint. pl. csak a szentmisére járók kapják meg a jelöltek listáját tartalmazó szavazólapokat. A fentitől eltérő módon történő választáshoz, annak pontos leírását mellékelve, a megyéspüspöktől kell előzetes engedélyt kérni.
- A megválasztottak teljes névsorát a plébános a szavazat számláló bizottság tagjaival is aláíratva felterjeszti a megyéspüspökhöz, hogy a megválasztottakat tisztségükben megerősítse.

4.3. Az ET tagok eskütétele

a. Az újonnan megválasztottak a püspöki megerősítés kézbevétele utáni vasárnapok egyikén, a szentmise keretében ígéretet tesznek arra, hogy mindig és mindenben az Egyház apostoli céljait és az egyházközség jogos érdekeit fogják képviselni.

b. Az ígéret szövege: *"Én ..., Isten előtti felelősségem tudatában / ünnepélyesen megígérem, / hogy mint a ... egyháztanács tagja, / életemmel és munkámmal / egyházunk javát akarom előmozdítani, / erkölcsi és anyagi értékeit védve. / Egyházközségünk lelki és anyagi érdekeit figyelembe véve / Isten és az Anyaszentegyház törvényei szerint / akarok munkálkodni. / Kérem ehhez az Úr Jézus kegyelmét, / a Boldogságos Szűz Mária, / egyházmegyénk védőszentjének, Szent László királynak pártfogását, / a hívek áldozatos támogatását / és egyházunk áldását. / Amen."*

4.4. Az ET tagok mandátuma

a. A megbízatás 5 évre szól, de a megyéspüspök meghatározhat rövidebb időt is.

b. A megbízatás megszűnik **az egész testületre** vonatkozóan:

- ha bizonyítható módon megsérti az Egyház intézményét vagy annak törvényes vezetőségét, illetve az Egyház érdekeit,
- ha akadályozza az egyházmegyei elöljáróság joghatóságának gyakorlását,
- ha az egyházmegye püspöke súlyos ok miatt feloszlattja,
- súlyos ok miatt az ET önmagát is feloszlathatja, de ehhez a megválasztottak többségi szavazata kell; ezt a főpásztor is el kell fogadja,
- ha a megbízatási idő lejár.

Az így feloszlott/feloszlott ET helyébe az érvényben levő jogszabályok szerint egy hónapon belül új ET-t kell létesíteni. A köztes-időre az ET illetékessége a plébánosra száll át, aki az egyházközséget illető fontos ügyekben csak az egyházmegyei hatóság hozzájárulásával dönthet.

c. A megbízatás megszűnik **az egyes tagokra** vonatkozóan:

- ha az ET többségi szavazással megállapítja, hogy az illető tag a választási feltételeknek nem felelt meg vagy már nem felel meg,
- ha ő maga írásban kéri felmentését és a testület a kérelmét elfogadja,
- ha öt egymás utáni gyűlésen indokolatlanul nem vesz részt,
- ha a megyéspüspök a megbízatását visszavonja.

A megüresedett helyre az ET új tagot kell meghívjon, mégpedig a póttagok közül, a sorban következőt. Valamelyik tag akadályoztatása ill. elhalálozása esetén szintén a póttagok közül kerül be a soron következő.

4.5. Az ET elnöksége és irányítása

a. Az ET **egyházi elnöke** hivatalánál fogva a plébános. Mint a plébánia hivatalos vezetője neki kell mindent megtennie az egyházközség vallási, erkölcsi, kulturális és anyagi fejlődéséért. Ő képviseli az egyházközséget az egyházi és világi hatóságok előtt.

b. A jóváhagyott és kinevezett tagok maguk közül választják meg titkos szavazással a **világi elnököt**, aki egy személyben az egyházközség gondnoki tisztét is betölti. A világi elnök feladatai:

- Az egyházi elnök akadályoztatása esetén a világi elnök vezeti az ET gyűlést.
- Az egyházmegyei hatósághoz küldött hivatalos beadványokat (költségvetés, zárszámadás, jegyzőkönyv, szerződések) az egyházi elnök mellett a világi elnök is alá kell írja. Neki kell a munkabizottságokat ellenőriznie és munkájukban segítenie, lelkesítenie őket a plébániai közösségben.
- A világi elnök, megfelelően a 4.1. pontban megfogalmazott követelményeknek, képviseli a plébánia híveit a velük kapcsolatos ügyekben, egyéb hivatalos eseményeken (főpásztor látogatása, ünnepek, új plébános beiktatása, stb.), valamint a plébánossal együtt, vagy ennek megbízásából más egyházak képviselőivel való találkozón és civil rendezvényeken.
- Az ET világi elnöke a plébános egyházi feletteséhez, a kerületi espereshez fordulhat olyan ügyekben, amelyeket a hívek saját aláírásukkal hitelesítve írásban terjesztenek fel, de a plébános nem tud vagy elmulaszt orvosolni.
- Hasonló módon járhat el az ET világi elnöke, amikor a plébános súlyosan helytelen magaviselete a plébániai közösségben bizonyítható módon nyugtalanságot, megosztást vagy botrányt idéz elő.
- A plébános és a világi elnök feladata egymással közreműködni a plébániai közösség ügyeinek intézésében. Ezért legyenek készségesek a párbeszédre és közösen hordozzák a plébánia gondjait.

c. Az ET tagjainak meg kell választaniuk a **jegyzőt** is, aki a gyűlések határozatait rögzíti, jegyzőkönyvbe foglalja, amit a két elnökkel és a gyűlés elején kijelölt két hitelesítővel együtt aláír.

d. Az ET tagjai kinevezésük jogán semmiféle anyagi ellenszolgáltatásra nem tarthatnak igényt, munkájukért ellenszolgáltatás nem jár. Mindemellett az ET az egyes tagoknak, bizonyos anyagi költségekkel járó munkájukért tiszteletdíjat szabhat meg az elvégzett munka arányában (pl. útiköltség, irodai munka, stb.).

4.6. Az ET munkaterületei:

a. A lelkipásztori bizottság

- Tagja a két elnök mellett valamennyi tag.
- Ez a bizottság az Egyházi Törvénykönyv 536. kánonjának felel meg és tanácsadói jogköre van.
- Ez a bizottság lelkipásztori területekre leosztott felelősök által végzi munkáját.

b. A gazdasági bizottság

- Ez a bizottság felel meg az Egyházi Törvénykönyv 537., 532. és az 1281-1282. kánonjainak, s így a plébános mellett segítő szerepe van.

- Fontos tisztségviselői: az egyházi elnök mellett a világi elnök, aki egyben gondnok is, **illetve a pénztáros**, akit titkos szavazással maguk közül választanak az egyháztanácsosok.
- Az egyházi, a világi elnök és a pénztáros mellett kell még két megválasztott személy, az ú.n. számvizsgálók.

V. Az ET feladatai

5.1. Az ET feladata, hogy a plébániai közösség célkitűzéseit Istentől és az Egyháztól kapott küldetésének szellemében előmozdítsa. Elsődleges feladatai közé tartozik, hogy a helyi plébániai közösség lelki életének előmozdítására irányuló helybeli kezdeményezéseket felkarolja, valamint az egyházmegyei pasztorális tervben szereplő rendezvényekbe a lehetőségekhez mérten a helybeli híveket is bevonja. Feladatai közé tartozik továbbá felügyelni és segíteni a plébániai közösség anyagi ügyeinek intézését az ide vonatkozó előírások betartásával.

5.2. Feladatait a plébános által összehívott gyűléseken tárgyalja meg.

- A plébánosnak a meghívókat a napirendi pontokkal együtt (melyeket előzetesen a tagok a plébánosnak javasolhatnak) a gyűlés előtt legalább 8 nappal kell kiküldenie.
- A gyűlés világi elnökének kell a jegyzőkönyvet hitelesítő két képviselőt a megbeszélés elején kijelölnie. A gyűlés akkor határozatképes, ha a tagok kétharmada jelen van. A világi elnöknek a gyűlés elején erről meg kell győződnie, és ezt a jegyzőkönyvben is fel kell tüntetnie.
- A határozat meghozatalához a jelenlevő tagok számának felénél legalább egy szavazattal többnek kell lennie. A jegyzőkönyvben a határozattal együtt annak szavazati arányát is fel kell tüntetni.

5.3. Az ET legalább kéthavonta gyűljön össze és tárgyalja meg a soron következő témákat, rendezvényeket, tennivalókat. A plébánosnak – tisztségéből adódóan – jogában áll az ET-t gyakrabban is összehívni, amennyiben a tagokat legalább egy héttel korábban értesíti. Az ET önmaga is kezdeményezheti a gyűlést, ha a tagok 50% -a ezt kifejezetten óhajtja.

5.4. A **lelkipásztori bizottság** az egyházközség lelkipásztori terveit segít előkészíteni és megvalósítani a maga eszközeivel: lelki napok, beteglátogatások, különféle gyűjtések szervezésével, fiatalok, családok, idősek bevonásával, egyházmegyei rendezvényeken való képviselettel. Ezeket a feladatokat többnyire felelősökre osztva végzi. A felelősök olyan területekre figyelnek, mint a **liturgia**, hogy az istentiszteletek méltóságát, a templom rendjét, tisztaságát, díszítését szorgalmazzák. A **hitoktatókkal** kapcsolatot ápoló felelős a hitoktató révén bevonja a hitoktatásba az iskoláskorúak szüleit, szorgalmazza a hittanóra járást a kicsiknél és a nagyoknál, besegít az elsőáldozási és bérnálási ünnepség, illetve lelki napok megszervezésébe, figyel azokra, akik a papi- és szerzetesi hivatást választják. A **családpasztoráció** felelőse a jegyesek és házaspárok vallásos nevelését szorgalmazza; a **karitatív** felelős gondoskodik betegek, öregek, özvegyek, elhagyatottak, sokgyermekesek, munkanélküliek, menekültek ügyéről. Ezeknek a felelősöknek a megnevezése csak annyiban szükséges, amennyiben a helyi adottságok ezt megkövetelik.

5.5. A **gazdasági bizottság** az egyházi elnök vezetése alatt a jó gazda gondosságával felügyeli és irányítja az egyházközség tulajdonát. Az ingóságokról pontos leltárt vezet, birtokívvá, vagy ennek másolatával számon tartja az ingatlanokat, rendben tartja az egyházi épületeket, anyagi forrásokat próbál biztosítani, ügyel az alkalmazottak járandóságának pontos kifizetésére, megfelelő anyagi háttérrel próbál biztosítani az ott működő lelkipásztorok és alkalmazottak megélhetéséhez.

a. A fenti feladatok ellátása értelemszerűen megoszlik a világi elnök és a pénztáros között, akik az egyházi elnök vezetésével alkotják a gazdasági bizottságot. Működésük az egyházi törvénykönyv 532., 537., 1281., 1282. és 1284. kánonjaihoz, valamint a főpásztor utasításaihoz alkalmazkodjon.

b. Sem a gazdasági bizottság, sem az ET nem köthet érvényes adásvételi szerződést. Szerepük e téren javaslat adás a plébános számára. Szerződést a plébánia nevében a plébános köt, személyesen vagy megbízott útján, de ezek a megyéspüspök jóváhagyásával válnak érvényessé.

c. **A világi elnök, mint gondnok** (kurátor, templomatya) évente köteles a leltárállományt ellenőrizni; elemi csapások esetén azonnal intézkedni, hogy a kárt azonnal elhárítsák; figyelemmel kell kísérje az ingatlanok állapotát, és a szükséges javításokra időben fel kell hívja az egyházi elnök és az ET figyelmét. Ha kezdeményezését nem fogadják el, közvetlenül a főpásztort kell értesítenie az általa észlelt veszélyekről.

d. A számvizsgáló feladata negyedévenként ellenőrizni azt, hogy a pénztárkönyvbe beírt tételeknek megvan-e a hivatalos igazolása. Erről a teljes ülésnek köteles beszámolni.

e. Tanácsolt kiegészítő bizottság lehet még a **temetőgondnokság** ott, ahol az egyházközségnek saját temetője van. E gondnokság tagjait is a képviselőtestület tagjaiból célszerű kiválasztani. A gazdasági bizottság tagjai ezt a feladatot is elláthatják.

5.6. Amennyiben az ET egyöntetű szavazati többsége szükségesnek ítéli, létrehozható egy 3-5 tagból álló ad hoc jellegű **operatív csoport**, melyet egy bizonyos rendezvény lebonyolításával bíznak meg; ennek tagjai között külső személyek is lehetnek.

VI. Záró rendelkezések

6.1. A püspök a plébániahivatalt a közösség ügyeinek intézése végett bocsátja a plébános rendelkezésére.

6.2. A főpásztor által kinevezett plébános egyházi szempontból nem alkalmazottja a plébániának, sem pedig az ET-nak, hanem a püspök munkatársa apostoli küldetésének megvalósításában. Ezért Isten után kizárólag csak a megyéspüspöknek tartozik felelősséggel. Istentiszteleti ténykedését és lelkipásztori munkáját az esperesen keresztül vagy személyesen ellenőrzi a főpásztor.

6.3. Az egyházközség, azaz a plébánia minden tulajdona egyházi tulajdont képez. Kezelésére, illetve jogi személyként történő képviselésére, az egyetemes egyházjog rendelkezései érvényesek.

6.4. Bármilyen vitás kérdésben a megyéspüspök dönt. Az ET minden tagja igyekezzen megelőzni minden olyan nézeteltérést, belső feszültségre okot adó magaviseletet, mely bárminemű nyugtalanságot idézne elő a hívek körében.

6.5. Belső egyházi kérdésekkel és problémákkal világi hatósághoz vagy bírósághoz ne forduljanak.

6.6. A törvényesen megválasztott és megbízással felruházott ET tagokat is kötelezi a hivatali titoktartás.